

ANTI PEST BELEID

Protocol en aanpak 2022-2026

Vastgesteld in het CvB-Do 22-09-2022

Anti-pestbeleid Driestar-Wartburg

Inhoudsopgave

Inleiding	1
1 Pesten	2
1.1 Wat is pesten?	2
1.2 Hoe wordt er gepest?	2
1.3 De gepeste leerling	3
1.4 De pester	3
1.5 De meelopers	4
1.6 Positie en verantwoordelijkheid van de school	4
2 Aanpak pesten	5
2.1 Uitgangspunten	5
2.2 De vijfsporenaanpak	5
2.3 Preventie	6
2.4 Stappenplan na melding van pesten	7
Bijlage 1 Gespreksleidraad voor een gesprek met de gepeste en de pester	11
Bijlage 2 Tips voor leerlingen over digitaal pesten	13
Bijlage 3 Schematisch stappenplan bij pesten	14

Inleiding

In het voorliggende document staat beschreven hoe Driestar-Wartburg invulling geeft aan de wettelijke verplichting zoals beschreven in artikel 3b lid 3 van de WVO (Wet op het Voortgezet Onderwijs) Dit artikel stelt een zorgplicht voor scholen, bestaande uit drie concrete verplichtingen:

- 1) Het voeren van een actief veiligheidsbeleid; dat staat geregeld in het School veiligheidsplan (laatst vastgesteld 13-04-2022, regievoerder is de beleidsmedewerker veiligheid en de staffunctionaris leerlingenzorg).
- 2) Het effect van dat veiligheidsbeleid periodiek monitoren; hierin wordt voorzien door het periodiek afnemen van tevredenheidsonderzoeken onder leerlingen, ouders en medewerkers. (regievoerder is de beleidsmedewerker kwaliteitzorg).
- 3) Twee taken bij tenminste één persoon te beleggen:

Het coördineren van anti-pestbeleid;

Voor de scholengroep wordt deze taak uitgevoerd door de staffunctionaris leerlingenzorg. Deze coördineert de realisatie, uitvoering, evaluatie en actualisatie van het beleid. Deze taak wordt in samenwerking met de locatiedirecteuren, de Anti-Pest coördinatoren (APC) en onder verantwoordelijkheid van het CvB uitgevoerd. Hiervoor wordt jaarlijks een cyclus doorlopen die grofweg drie elementen kent, de APC registreert in het lopende schooljaar de pestincidenten, aan het eind van het schooljaar levert de APC de registratie bij de staffunctionaris leerlingenzorg aan, deze analyseert de registratie en formuleert in samenspraak met de APC's van de scholengroep aanbevelingen. De aanbevelingen worden gedeeld met de locatiedirecteuren met als doel de aanpak en preventie van pesten te optimaliseren.

Het fungeren als een vast aanspreekpunt in het kader van pesten.

Binnen Driestar-Wartburg is de taak van vast aanspreekpunt vormgegeven in Anti-Pest coördinatoren en ondergebracht bij de zorgcoördinatoren. Zij zijn aanspreekpunt voor medewerkers en voor ouders en leerlingen ook adviseren ze medewerkers in de aanpak van pestincidenten. Ze monitoren de aanpak en registratie van pestincidenten volgens het Anti-Pest protocol. Ook zijn ze verantwoordelijk voor het stimuleren en faciliteren van de mentoren in het opzetten en uitvoeren van preventie activiteiten in dit kader. De zorg coördinatoren volgen voor deze taak een gecertificeerde cursus.

In hoofdstuk 1 staat beschreven welke signalen en gedragingen zichtbaar zijn in pestincidenten. Ook worden de verschillende rollen in een pestsituatie beschreven.

In hoofdstuk 2 staan de uitgangspunten beschreven die het kader zijn voor de aanpak van pestincidenten.

In de bijlagen zijn een opsomming van (les)activiteiten opgenomen, een gespreksleidraad en een schematisch stappenplan.

Alle inzet op het gebied van veiligheid binnen Driestar-Wartburg wordt gedaan met inachtneming van de uitgangspunten van onze school, zoals verwoord in de schoolgids. Hierin worden de grondslag, de missie en de visie van de school geschreven. Daarin wordt beleden dat de mens van zichzelf onbekwaam is tot enig goed en geneigd tot alle kwaad en dat we alleen door Gods genade het goede voor de naaste en voor onszelf kunnen zoeken.

1. Pesten

1.1 Wat is pesten?

We spreken van pesten als dezelfde persoon regelmatig en systematisch bedreigd en geïntimideerd wordt. Pesten is een vorm van geweld en daarmee grensoverschrijdend en zeer bedreigend.

Een klimaat waarin gepest wordt, tast iedereen aan. In een klas waar gepest wordt, kunnen alle leerlingen en docenten slachtoffer worden. Pestgedrag moet dan ook door iedereen serieus worden genomen. Het lastige is dat veel pestgedrag zich in het verborgene afspeelt, zodat het moeilijk is om er greep op te krijgen. En zelfs als het pestgedrag wordt opgemerkt, weten omstanders niet altijd hoe ze ermee om kunnen gaan. Docenten en onderwijsondersteunend personeel hebben echter een taak (samen met de ouders en de leerlingen zelf) bij het tegengaan van pesten. Leerlingen moeten weten dat ze hulp kunnen krijgen van volwassenen in de school en hierom durven vragen. Volwassenen dienen oog te hebben voor de signalen van leerlingen. Ze dienen interesse te tonen en te luisteren naar wat de leerlingen te vertellen hebben.

Voor mentoren betekent dit dat ze groeps gesprekken houden, aandacht hebben voor de groeps sfeer en het functioneren van individuele leerlingen in de groep. Ze maken afspraken met de klas en zorgen ervoor dat deze afspraken nagekomen worden.

1.2 Hoe wordt er gepest?

Met woorden:

- vernederen, belachelijk maken
- schelden
- dreigen
- met bijnamen aanspreken, gemene briefjes.

Digitaal pesten / pesten via sociale media o.a.

- pestmail (schelden, beschuldigen, roddelen, beledigen)
- stalking: het stelselmatig lastig vallen van iemand via de sociale media
- webcam: beelden die opgenomen zijn en te zijner tijd misbruikt worden
- hacken: gegevens stelen of instellingen aanpassen.
- uit naam van een ander berichten versturen.

Lichamelijk:

- trekken aan kleding, duwen, sjorren, schoppen, slaan, krabben, aan haren trekken
- wapens gebruiken.

Achtervolgen:

- opjagen en achterna lopen
- in de val laten lopen, klemzetten of -rijden
- opsluiten.

Uitsluiting:

- doodzwijgen en negeren
- uitsluiten van feestjes
- uitsluiten bij groepsopdrachten.

Stelen en vernielen:

- afpakken van kledingstukken, schooltas, schoolspullen
- kliederen op boeken
- banden lek prikken, fiets beschadigen.

Afpersing:

- dwingen om geld of spullen af te geven
- het afdwingen om iets voor de pestende leerling te doen.

Tussen plagerij en pesten loopt een diffuse grens, die voor ieder persoonlijk verschillend is. Iedereen is gerechtigd zelf aan te geven wat hij als acceptabel beschouwt.

1.3 De gepeste leerling

Sommige leerlingen lopen meer kans gepest te worden dan anderen. Dat kan met hun uiterlijk, gedrag, gevoelens, geaardheid en sociale uitingsvormen te maken hebben. Bovendien worden kinderen pas gepest in situaties, waarin pesters de kans krijgen om een slachtoffer te pakken te nemen, dus in onveilige situaties. Een leerling die wordt gepest, praat er thuis en op school niet altijd over.

Redenen hiervoor kunnen zijn:

- schaamte;
- angst dat de ouders met de school of met de pester gaan praten en dat het pesten dan nog erger wordt;
- het probleem lijkt onoplosbaar;
- het idee dat hij/zij niet mag klikken.

Mogelijke signalen van gepest worden

- Niet meer naar school willen
- Niet meer thuis over school vertellen
- Nooit meer andere leerlingen mee naar huis nemen of bij anderen gevraagd worden
- Slechtere resultaten op school dan vroeger
- Regelmatig spullen kwijt zijn of met kapotte spullen thuiskomen
- Regelmatig hoofdpijn of buikpijn hebben
- Blauwe plekken hebben op ongewone plaatsen
- Niet willen slapen, vaker wakker worden, bedplassen
- Bepaalde kleren niet meer willen dragen
- Thuis prikkelbaar, boos of verdrietig zijn
- Zelf blessures scheppen om niet naar school te hoeven.

1.4 De pester

Pesters zijn vaak de sterkeren in hun groep. Zij zijn of lijken populair, maar zijn dat uiteindelijk niet. Ze dwingen hun populariteit af door stoer en onkwetsbaar gedrag. Van binnen zijn ze vaak onzeker en proberen ze zichzelf groter te maken door een ander kleiner te maken. Pesters krijgen vaak andere leerlingen mee, want wie meedoet, loopt zelf de minste kans om slachtoffer te worden. Doorgaans voelen pesters zich niet schuldig, want het slachtoffer vraagt er in hun ogen immers om gepest te worden. Daarnaast hebben pesters vaak ook een positieve blik op het gebruik van geweld. De pester kan een gepeste worden en andersom!

Pesten kan een aantal oorzaken hebben:

- Een vaak gevoelde anonimiteit (ik besta niet); als een pester zich verloren voelt binnen een grote groep, kan hij zich belangrijker maken door een ander omlaag te drukken.
- Het moeten spelen van een niet-passende rol.
- Een voortdurende strijd om de macht in de klas.
- Een niet-democratisch leefmilieu binnen de school; iemand is autoritair en laat op een onprettige wijze blijken dat hij de baas is.
- Dergelijke spanningen kunnen op een zondebok worden afgereageerd.
- Een gevoel van incompetentie op school (slechte cijfers of een laag niveau).
- Een zwak gevoel van autonomie (te weinig zelfstandigheid en verantwoordelijkheid) of juist een te sterk gevoel voor autonomie.
- Een negatief zelfbeeld, weinig eigenwaarde.

- Een problematische thuissituatie, negatief voorbeeldgedrag van ouders/verzorgers.

1.5 De meelopers

Meelopers zijn omstanders die incidenteel actief of passief meedoen met het pesten. Dit gebeurt meestal uit angst om zelf in de slachtofferrol terecht te komen, maar het kan ook zo zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en dat ze denken in populariteit mee te liften met de pester. Verder kunnen leerlingen meelopen uit angst vrienden of vriendinnen te verliezen. De meeste leerlingen houden zich afzijdig als er wordt gepest. Ze voelen zich wel vaak schuldig over het feit dat ze niet in de bres springen voor het slachtoffer of hulp inschakelen. Het is belangrijk deze leerlingen tot helpers te maken.

1.6 Verantwoordelijkheid van de school

Een van de kerntaken van de scholengroep is het bieden van een veilige school voor alle leerlingen. Het pesten in school, op het schoolplein, onderweg van en naar school en het digitale pesten van leerlingen onderling, vraagt om een duidelijke en krachtige reactie vanuit de school. Pesten kan grote gevolgen hebben voor de gepeste (onzekerheid, faalangst, depressie, zelfdoding) en de pester (problemen met sociale relaties, positief tegenover het gebruik van geweld, heeft grotere kans in het criminele circuit terecht te komen).

2. Aanpak pesten

2.1 Uitgangspunten

Een Anti-Pest aanpak kan alleen functioneren als aan bepaalde voorwaarden is voldaan:

- 1) De school is actief in het scheppen van een veilig, pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als onacceptabel gedrag wordt ervaren.
- 2) Pesten moet als een probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: docenten, onderwijsondersteunend personeel, ouders en leerlingen. Met het ondertekenen van het convenant (zie bijlage I) laten alle betrokken partijen zien, dat zij bereid zijn tot samenwerking om de problemen rond pesten aan te pakken.
- 3) Docenten en onderwijsondersteunend personeel moeten pesten kunnen signaleren en vervolgens duidelijk stelling nemen tegen het pesten.
- 4) De school dient te beschikken over een directe aanpak wanneer het pesten de kop opsteekt.
- 5) De school stimuleert en faciliteert preventieve (les)activiteiten.

2.2 De vijfsporenaanpak

We hanteren als school een vijfsporenaanpak.

De algemene verantwoordelijkheid van de school

De school zorgt dat de medewerkers voldoende informatie hebben over het pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten. De school werkt aan een goed beleid rond pesten, zodat de veiligheid van leerlingen binnen de school zo optimaal mogelijk is, waardoor een klimaat ontstaat waarin pesten bespreekbaar gemaakt kan worden. Alle medewerkers van de school vervullen een voorbeeldfunctie bij het signaleren en tegen gaan van pestgedrag.

Het bieden van steun aan de jongere die gepest wordt (gesprek 1)

Het probleem wordt serieus genomen. Er wordt uitgezocht wat er precies gebeurd is. Er wordt overlegd over mogelijke oplossingen. Het aanbieden van hulp door de mentor, de adjunct, de vertrouwenspersoon, de orthopedagoog of de schoolmaatschappelijk werker, in samenspraak met de APC.

Het bieden van steun aan de pester (gesprek 2)

Het confronteren van de jongere met zijn gedrag en de gevolgen hiervan voor de pester. De achterliggende oorzaken van het pestgedrag boven tafel proberen te krijgen. Wijzen op het gebrek aan empathisch vermogen dat zichtbaar wordt in het gedrag. De pester krijgt gelegenheid om het weer goed te maken met de gepeste.

Het aanbieden van hulp (desnoods verplicht) door de mentor, de adjunct, de vertrouwenspersoon, de orthopedagoog of de schoolmaatschappelijk werker.

Het betrekken van de middengroep bij het pesten (gesprek 3)

De mentor bespreekt met de klas het pesten en benoemt de rol van alle leerlingen en die van de school hierin. Er wordt gesproken over mogelijke oplossingen en wat de klas kan bijdragen aan een verbetering van de situatie. De mentor komt hier in de toekomst op terug.(gesprek 4)

Het bieden van steun aan de ouders (gesprek 3)

Ouders die zich zorgen maken over pesten worden serieus genomen. De school werkt samen met de ouders om het pesten aan te pakken. De school geeft adviezen aan de ouders in het omgaan met hun gepeste of pestende kind.

De school verwijst de ouders zo nodig naar deskundige hulpverleners. De ouders van leerlingen die gepest worden, kunnen er moeite mee hebben, dat hun kind aan zichzelf zou moeten werken. Hun kind wordt gepest en dat moet gewoon stoppen. Dat klopt, het

pesten moet stoppen. Echter, een gepest kind wil zich niet alleen veilig voelen op school; het wil ook geaccepteerd worden. Het verlangt ernaar om zich prettig en zelfverzekerder te voelen. Daar kan begeleiding of een (sociale vaardigheids-) training aan bijdragen.

2.3 Preventieve maatregelen

- 1) Iedere mentor bespreekt aan het begin van het schooljaar de algemene afspraken en regels in de klas. Het onderling plagen en pesten wordt hierbij genoemd en onderscheiden. Ook wordt duidelijk gesteld dat pesten altijd gemeld moet worden en niet als klikken, maar als hulp bieden of vragen wordt beschouwd.
- 2) Indien een mentor of docent daartoe aanleiding ziet, besteedt hij expliciet aandacht aan pestgedrag in een groepsgesprek. Hierbij worden de rol van de pester, het slachtoffer, de meelopers en de stille getuigen benoemd.
- 3) Van de gesprekken rond pesten worden aantekeningen gemaakt, die door de mentor worden verwerkt in SOM van zowel van de leerling die pest, als van de leerling die gepest wordt. De mentor stelt de APC op de hoogte van het feit dat hij gesprekken heeft gehad.
- 4) In de onderbouwklassen stellen we tijdens de week tegen het pesten een omgangscontract op en in de bovenbouw wordt een mentorles aan het onderwerp besteed.

Ongangscontract:

Dit contract dient als basis voor elke mentorklas in de onderbouw en kan in overleg met een klas worden aangevuld / aangepast. De mentor van de onderbouwgroepen stelt samen met de klas het omgangscontract op. De leerlingen ondertekenen het omgangscontract. Hieraan wordt aan het begin van elk cursusjaar aandacht besteed.

Voorbeeld van een omgangscontract:

Contract "veilig in school"

Ik vind dat iedereen zich veilig moet voelen in school.

Daarom houd ik mij aan de volgende afspraken:

- Ik accepteer de ander zoals hij is en ik discrimineer niet.
- Ik scheld niet en doe niet mee aan uitlachen en roddelen.
- Ik blijf van de spullen van een ander af.
- Als er ruzie is, speel ik niet voor eigen rechter.
- Ik bedreig niemand, ook niet met woorden.
- Via de sociale media ga ik met respect met anderen om.
- Ik gebruik geen geweld.
- Als iemand mij hindert, vraag ik hem of haar duidelijk daarmee te stoppen.
- Als dat niet helpt, vraag ik een docent om hulp.

2.4 Het stappenplan na een melding van pesten

Let op! Zie bijlage 3 voor een schematische weergave van de aanpak.

A. De mentor

1. Wanneer het pesten plaatsvindt in klassenverband, praat de mentor eerst met de gepeste en later met de pester apart. Een leidraad voor deze gesprekken is te vinden in bijlage III en IV. Vervolgens organiseert de mentor een gesprek tussen beide leerlingen en probeert tot goede afspraken te komen.
2. De mentor neemt contact op met de ouders van de pester en de gepeste en

- betreft hen bij de oplossing.
3. De mentor bespreekt direct het vervolgtraject, indien het pesten zich herhaalt.
 4. De mentor praat met de klas. Dit is belangrijk in verband met het herstellen van de groepssfeer en om te benadrukken welke verantwoordelijkheid ieder groepslid heeft.
 5. Indien het probleem escaleert, meldt de mentor het gedrag aan de adjunct van de leerling(en). Hij overhandigt de adjunct het dossier met daarin de gebeurtenissen en de afspraken die zijn gemaakt.
 6. Indien het probleem escaleert (zie 5), worden de ouders/verzorgers op de hoogte gesteld en zo nodig betrokken bij het vinden van een oplossing.

B. De adjunct

1. De adjunct kan in onderling overleg de rol van de mentor overnemen bij escalatie van het pestgedrag en wanneer het pesten het klassenverband overstijgt.
2. Hij heeft zo nodig een gesprek met de gepeste en de pester apart of organiseert direct een gesprek tussen beiden.
3. In het contact met de pester is het doel driedig, namelijk:
 - confronteren (zie bijlage III)
 - mogelijke achterliggende problematiek op tafel krijgen
 - helderheid geven over het vervolgtraject bij herhaling van pesten.
4. In het contact met de gepeste wordt gekeken of hij bepaald gedrag vertoont, waardoor hij een gemakkelijk doelwit vormt voor pesters.
5. Hij adviseert zo nodig hulp, zowel aan de pester als aan de gepeste. Daarvoor kan een bespreking op IZO nodig zijn.
6. Hij stelt alle betrokken ouders op de hoogte wanneer er sprake is van recidief gedrag, verzoekt hen om met hun kind te praten en stelt hen op de hoogte van het vervolgtraject.
7. Hij bespreekt de mogelijkheden tot hulp met de ouders.
8. Hij koppelt alle informatie weer terug naar de mentor.

C. Het vervolgtraject

Wanneer de pester opnieuw in pestgedrag vervalt, wordt hij door de school ertoe verplicht om individueel een programma te volgen. Het doel van dit programma is reflectie en het gevoelig maken van de pester voor wat hij aanricht bij de gepeste leerling. De ouders worden van dit project op de hoogte gesteld.

Verschillende mogelijkheden voor verplicht programma:

- Gesprekken met orthopedagoog of schoolmaatschappelijk werk.
- Volgen van cursus Samen Sterk of een andere sociale vaardigheidstraining.
- Extern programma.

D. Schorsing

Wanneer het verplichte vervolgtraject geen blijvende vruchten afwerpt, volgt een schorsing van een dag. Als er ook daarna geen verbetering geconstateerd wordt, krijgt de pestende leerling een langere schorsing.

E. Verwijdering van de vestiging

Wanneer de leerling ondanks alle inspanningen van de betrokken partijen blijft volharden in het ongewenste pestgedrag, liggen er geen perspectieven meer tot verandering. De vestiging kan en wil geen verantwoordelijkheid meer nemen voor de veiligheid van de overige leerlingen. Er rest de vestiging niets anders dan verwijdering. In overleg met andere vestigingen wordt er gekeken naar een plek. Indien een leerling op een andere vestiging wordt geplaatst, geldt het in-, door- en uitstroombeleidskader. Zo nodig wordt er gezocht naar een andere school, in eerste instantie binnen het samenwerkingsverband.

Het hierboven weergegeven stappenplan is een algemene leidraad; als een interventie succes heeft, kunnen vervolgstappen achterwege blijven. Het in het stappenplan genoemde traject bij aanhoudend pesten is geen automatisme; per leerling wordt bekeken welke maatregelen het meest passend zijn. Hierbij kunnen verschillen tussen vestigingen optreden, wat onder andere te maken heeft met de psychosociale context die niet op alle vestigingen dezelfde is.

Een en ander is conform het gestelde in het leerlingenstatuut en het protocol schorsing en verwijdering.

De rol van medewerkers

De docenten hebben vooral een signalerende rol. Wanneer zij pesten waarnemen of redenen hebben om pesten te vermoeden, wordt van hen verwacht dat zij hierop adequaat reageren en een melding doen bij de mentor en APC om hulp en overleg in gang te zetten.

De rol van de vertrouwenspersoon

- Vertrouwenspersoon voor leerlingen en ouders. Hij ondersteunt waar nodig mentoren en adjunct tijdens de verschillende fasen in het proces.
- Hij kan individuele begeleiding geven aan de pester en de gepeste.

De rol van de anti-pestcoördinator /zorgcoördinator

- Na de mentor het aanspreekpunt voor leerlingen en ouders.
- Het coördineren van de extra hulp voor pester en /of gepeste.
- Het monitoren van registreren van pestincidenten.
- Het uitvoeren van het pestprotocol in overleg met adjunct.

Bijlage 1

Programma m.b.t. preventie van pesten

Hieronder is een algemene opsomming van veel voorkomende preventieve activiteiten binnen de school.

- Mentorlessen m.b.t. pesten
- Opstellen van omgangscontract
- Deelname aan de week tegen het pesten
- Programma's/methodes
 - o Lev (stichting Chris en De Hoop)
 - o No apologies
 - o 'Spijt'
 - o Positieve groepsvorming
 - o Leefstijl
- DVD's / Documentaires zoals bijvoorbeeld 'pesten doet pijn'

Bijlage 2

LEIDRAAD VOOR EEN GESPREK MET DE GEPESTE LEERLING

- Klopt het dat je gepest wordt? (h)erkenning van het probleem.
- Door wie word je gepest? (doorvragen: zijn er nog meer?)
- Waar word je gepest? (doorvragen: zijn er nog meer plekken?)
- Hoe vaak word je gepest?
- Hoe lang speelt het pesten al?
- Weten je ouders of andere personen dat je gepest wordt?
- Wat heb je zelf tot nu toe aan het pesten proberen te doen?
- Zijn er jongeren die jou wel eens proberen te helpen?
- Wat wil je dat er nu gebeurt; wat wil je bereiken?
- Bespreek samen met de leerling wat hij/zij kan doen tegen het pesten en bekijk waar de leerling aan wil werken om de situatie te verbeteren. Let daarbij op de volgende aspecten:
 - Hoe communiceert de leerling met anderen?
 - Welke lichaamstaal speelt een rol?
 - Hoe gaat de leerling om met zijn gevoelens en hoe maakt hij deze kenbaar aan anderen?
 - Heeft de leerling genoeg vaardigheden om weerbaarder gedrag te tonen naar de pester?

LEIDRAAD VOOR EEN GESPREK MET EEN LEERLING DIE PEST

Alvorens er een gesprek met de pester wordt gehouden, heeft degene die het gesprek aangaat zich er van overtuigd dat degene met wie het gesprek plaatsvindt inderdaad schuldig is aan het gemelde gedrag.

Het doel van dit gesprek is drieledig:

- de leerling confronteren met zijn gedrag en de pijnlijke gevolgen hiervan.
- Achterliggende oorzaken boven tafel proberen te krijgen.
- Het schetsen van de stappen die volgen wanneer het pestgedrag niet stopt.

Confronteren

Confronteren en kritiek geven is niet hetzelfde. Confronteren is:

- probleemgericht: richt zich op gedrag dat waar te nemen is. Zodra je interpretaties gaat geven aan gedrag, wordt het persoonsgericht. Bijvoorbeeld: "Je hebt cola in de tas van Piet laten lopen. Dat doe je zeker omdat je graag de lolligste bent!" Zodra je gedrag gaat interpreteren, reageer je een gevoel van frustratie op die ander af en ben je gestopt met confronteren en begonnen met kritiseren.
- relatiegericht. Je bent heel duidelijk over de inhoud: wat je wilt en niet wilt, maar met behoud van de relatie. Bijvoorbeeld: "Ik vind dat je heel erg gemeen doet tegen haar en ik wil dat je daarmee ophoudt." Zeg nooit: "Je bent heel gemeen." Je wilt duidelijk verder met de jongere, dus veroordeel het gedrag en niet de persoon. Kritiek op de persoon voelt als een beschuldiging of afwijzing. Eigenlijk zeg je daarmee dat de pester een waardeloos mens is.
- specifiek. Je benoemt de situatie waar het over gaat en je vermijdt woorden als 'altijd, vaak, meestal.' Kritiek wordt vaak te algemeen, maar het moet concreet blijven.
- veranderingsgericht. Je stelt zaken vast en gaat vervolgens inventariseren hoe het anders kan.

Achterliggende oorzaken

Nadat het probleem benoemd is, richt jij je op het waarom. Bijvoorbeeld: "Hoe komt het dat je dit gedrag nodig hebt? Wat levert het jou op? Wat reageer je af op die ander?" Maak duidelijk dat er een tekort aan empathisch vermogen zichtbaar wordt in dit gedrag. Wat ga je daaraan doen? Bied zo nodig hulp aan.

Het pestgedrag moet stoppen

Wees duidelijk over de stappen die volgen, wanneer het pestgedrag niet stopt (zie C: het vervolgtraject).

TIPS VOOR LEERLINGEN OVER DIGITAAL PESTEN

Wat kun je doen om digitaal pesten en misbruik te voorkomen?

- Bedenk dat niet alles wat je op het internet tegenkomt de waarheid is.
- Zorg dat je wachtwoorden geheim blijven en niet gemakkelijk te raden zijn. Als anderen wel binnen zijn gekomen, neem dan contact op met de beheerder van de site.
- Als je een vervelend gevoel hebt over iets wat je gezien of meegemaakt hebt, vertrouw dan op je gevoel en vertel het aan iemand die je vertrouwt.
- Blijf zelf respectvol naar anderen, scheld niet terug.
- Ga weg uit de chatroom als er iets vervelends gebeurt.
- Verwijder onbekende mensen uit je contactlijst.
- Bel of mail niet zomaar met personen die je alleen van internet kent, spreek niet met ze af zonder dat je ouders dit weten.
- Verstuur zelf geen flauwe grappen, dreigmail of haatmail.
- Geef geen persoonlijke informatie aan mensen die je alleen van chatten kent. Let vooral op bij foto's van jezelf. Als je een foto op internet zet, kan deze gemakkelijk gekopieerd en op een andere website geplaatst worden. Zo kan hij jarenlang terug te vinden zijn. Foto's kunnen ook bewerkt worden.
- Wees zeer voorzichtig met het gebruik van je webcam. Jouw beelden kunnen worden opgeslagen en gebruikt worden om aan andere personen te laten zien of voor doeleinden gebruikt worden die jij niet wilt.

WAT KUN JE TEGEN CYBERPESTEN EN MISBRUIK DOEN?

- Niet persoonlijk opvatten als het van mensen komt die je niet kent. De anonimiteit van internet maakt dat mensen makkelijker gaan schelden.
- Reageer niet op digitale pesterijen.
- Blokkeer de afzender.
- Bewaar de bewijzen. Maak een print of sla ze op.
- Ga naar je mentor of adjunct toe op school. Deze zal je verder helpen om het pestgedrag te stoppen.

Bij stalken en bedreigingen kun je aangifte doen bij de politie. Het is strafbaar.

Stappenplan aanpak bij pesten

<p>Wanneer gaat het over pesten en gebruik je het stappenplan? Vormen van pesten zijn o.a.</p> <ul style="list-style-type: none"> + In de val laten lopen, klemzetten of -rijden, achterna lopen + Negeren, uitsluiten van feestjes of bij groepsopdrachten + Afpakken van spullen, spullen vernielen Afpersen. + Belachelijk maken, schelden, dreigen, bijnamen, gemende briefjes + Hacken, uit naam van een ander bericht versturen + Trekken, duwen, schoppen, 	<p>Corrigeer altijd pestgedrag als je dat tegenkomt, dit is en blijft de pedagogische basis.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Meldingen kunnen gedaan worden door leerling zelf, ouders, andere leerlingen, personeel; 2. Als dezelfde persoon meerdere keren of systematisch in signalen van pesten voorkomt.
<p>1. Gesprek met gepeste Vraag goed door... Maak een notitie in het begeleidingsverslag van de leerling in SOM en informeer de APC.</p>	<p>2. Gesprek met pester Vraag goed door... Maak een notitie in het begeleidingsverslag van de leerling in SOM en informeer de APC.</p>
<p>3. Gesprek gepeste-pester Blijf meezijdig partijdig in het gesprek</p> <ul style="list-style-type: none"> + Afspraken over oplossing + Afspraken over eventuele herhaling + Contact ouders gepeste + Contact ouders pester + Eventueel gesprek met de klas: rol/verantwoordelijkheid van alle leerlingen <p>Maak een notitie in het begeleidingsverslag van de leerling in SOM en informeer de APC</p>	<p>4. Bij herhaling en of zwaarder pestgedrag Stopt het pesten niet in de stappen 1-3 of is de kern van het pestgedrag een aantasting van het veiligheidsgevoel van de leerling, dan.....</p> <ul style="list-style-type: none"> + Melden en overleg met de APC <p>Maak een notitie in het begeleidingsverslag in SOM dat je de APC betrokken hebt.</p>
<p>5. Bij Escalatie Als pesten leidt tot een acute (be)dreiging van de veiligheid van de pester of gepeste of als het pesten het klassenverband overstijgt neemt de adjunct-directeur het over. Waarbij de volgende acties ondernomen worden:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Stap 2, 3, 4 of direct stap 4 (afhankelijk van het voortraject) + Onderzoeken ondersteuningsvraag van pester en van de gepeste + Terugkoppeling mentor + Inbreng op het IZO + Informeren van ouders van gepeste <p>Maak een notitie in SOM dossier gepeste en de pester (Begeleidingsverslag) Melden bij APC</p>	<p>6. Registratie en verantwoording Aan het eind van elk schooljaar verzamelt de APC alle meldingen en verwerkt die in een overzicht pestmeldingen. Dit overzicht wordt aangeleverd en besproken met de staffunctionaris leerlingenzorg en de locatiedirectie.</p>

Leidraad gespreksvragen gesprek 1 en 2 (voor aanvullende informatie en tips voor leerlingen lees het hele APprotocol):

LEIDRAAD VOOR EEN GESPREK MET DE GEPESTE LEERLING

- Klopt het dat je gepest wordt? (h)erkenning van het probleem.
- Door wie word je gepest? (doorvragen: zijn er nog meer?)
- Waar word je gepest? (doorvragen: zijn er nog meer plekken?)
- Hoe vaak word je gepest?
- Hoe lang speelt het pesten al?
- Weten je ouders of andere personen dat je gepest wordt?
- Wat heb je zelf tot nu toe aan het pesten proberen te doen?
- Zijn er jongeren die jou wel eens proberen te helpen?
- Wat wil je dat er nu gebeurt; wat wil je bereiken?
- Bespreek samen met de leerling wat hij/zij kan doen tegen het pesten en bekijk waar de leerling aan wil werken om de situatie te verbeteren. Let daarbij op de volgende aspecten:
 - Hoe communiceert de leerling met anderen?
 - Welke lichaamstaal speelt een rol?
 - Hoe gaat de leerling om met zijn gevoelens en hoe maakt hij deze kenbaar aan anderen?
 - Heeft de leerling genoeg vaardigheden om weerbaarder gedrag te tonen naar de pester?

LEIDRAAD VOOR EEN GESPREK MET EEN LEERLING DIE PEST

Alvorens er een gesprek met de pester wordt gehouden, heeft degene die het gesprek aangaat zich er van overtuigd dat degene met wie het gesprek plaatsvindt inderdaad schuldig is aan het gemelde gedrag.

Het doel van dit gesprek is drieledig:

- de leerling confronteren met zijn gedrag en de pijnlijke gevolgen hiervan.
- Achterliggende oorzaken boven tafel proberen te krijgen.
- Het schetsen van de stappen die volgen wanneer het pestgedrag niet stopt.